

ปีที่ 16 ฉบับที่ 3 เดือนมกราคม-มีนาคม 2563

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 PROBLEMS OF ENFORCEMENT THE TOURISM BUSINESS AND GUIDE ACT B.E. 2551

วันที่รับต้นฉบับบทความ: 5 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 15 กุมภาพันธ์ 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2563

ชัชตพงษ์ เชื้อดี*

Chudtpong Chuedee

บทคัดย่อ

ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เกิดจากการที่ต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจนำเที่ยว ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม หรือแม้กระทั่งร้านค้าที่เป็นจุดหมายปลายทางของโปรแกรมการท่องเที่ยว เกิดการผูกขาดในกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งส่งผลกระทบในการใช้ทรัพยากรภายในประเทศและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาใช้จ่ายในประเทศ แต่บริษัททัวร์ในประเทศกลับไม่ได้รับเงินในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายในประเทศดังกล่าว แม้จะมีกฎหมายควบคุมธุรกิจนำเที่ยวคือ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้ควบคุมเฉพาะผู้จัดตั้งธุรกิจนำเที่ยวเท่านั้นที่ต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งอาจจะเป็นตัวแทนของชาวต่างชาติในการถือหุ้นหรือประกอบธุรกิจดังกล่าว อีกทั้งธุรกิจอื่นก็ได้ เช่น ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และรวมไปถึงร้านค้าปลายทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการท่องเที่ยว จึงควรมีการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ทั้งหมดเพื่อป้องกันการผูกขาดจากชาวต่างชาติจนทำให้เกิดเป็นปัญหาดังกรณีทัวร์ศูนย์เหรียญซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้หลักของประเทศ

คำสำคัญ: การผูกขาดธุรกิจท่องเที่ยว, ทัวร์ศูนย์เหรียญ, พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551

ABSTRACT

The problem of the current Zero-Dollar Tour occurring was caused by foreigners entering to engage in tourism-related businesses, which consist of tour businesses, restaurants, accommodation or hotels, and shopping destinations in the tour program. It is the cause of a monopoly in the tourism activities and affected the use of domestic resources together with the income entering the country in which

* นิตินกร มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

tourists spend. However, there is no additional income for domestic in management caused by tour business monopolies. Although there is a law governing tourism businesses-Tourism Business and Guide Act B.E. 2551 (2008), in this regard, only tourism business founders must have Thai nationality. They could be a representative of foreigners in holding shares or operating such businesses e.g., tour businesses, restaurants, accommodation or hotels, and including various shopping destinations in the tour program. This Act is not fully efficient in tackling the legal problems of tourist business scope to prevent foreign monopoly resulting in the Zero-dollar Tour and causing the primary income of the country continuously.

Keywords: tour business monopolies, zero-dollar tour, Tourism Business and Guide Act B.E. 2551.

บทนำ

การท่องเที่ยวปัจจุบันสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล อีกทั้งการพัฒนาของระบบขนส่งทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ที่อำนวยความสะดวกมากขึ้น ทำให้มนุษย์เข้าถึงการท่องเที่ยวได้อย่างง่ายดายทั้งการท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ เกิดการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจทำให้มีเงินหมุนเวียนในระบบไปสู่ชุมชนปลายทางการท่องเที่ยว และเกิดการแข่งกันในตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การแข่งขันด้านราคาในการท่องเที่ยวเพื่อให้ดึงดูดความสนใจจากกลุ่มลูกค้าของตนมีมากขึ้น การจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวเพื่อนำนักท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศก็เกิดขึ้นมากตามไปด้วย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยปกติแล้วบริษัทต้นทางในต่างประเทศที่จัดหานักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังประเทศใดก็ตาม จะจัดเก็บค่าโปรแกรมการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยว แล้วต้องนำเงินนั้นไปใช้ในการบริหารจัดการหรือส่งเงินไปยังประเทศปลายทางเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าอาหาร ค่าที่พักหรือโรงแรม และค่าเดินทางในประเทศปลายทางดังกล่าว แต่กรณีที่เป็นกระบวนการผูกขาดทางการท่องเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และตลอดจนการเดินทางนั้น จะเกิดจากการบริหารจัดการภายใต้บริษัทเดียวกันทั้งหมด ซึ่งจะทำให้ไม่ต้องส่งค่าใช้จ่ายจากบริษัทต้นทางไปให้กับประเทศปลายทาง ทำให้เกิดปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญขึ้นในปัจจุบัน

เมื่อธุรกิจนำเที่ยวอยู่ภายใต้การดูแลตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ส่งผลให้การประกอบกิจการนำเที่ยวจะต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แต่การท่องเที่ยวมิใช่เป็นเพียงการจัดตั้งบริษัทนำเที่ยวตามกฎหมายหรือมีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ถูกควบคุมตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีส่วนประกอบอื่นอีก เช่น ร้านอาหาร

ที่พักหรือโรงแรมที่นักท่องเที่ยวจะเข้าพัก และร้านค้าปลายทางที่เป็นจุดแวะพักที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวด้วย แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีเจตนารมณ์ในการดูแลกิจการปลายทางที่กล่าวมา จึงเกิดการผูกขาดทางการท่องเที่ยวเมื่อร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และร้านค้าปลายทางดำเนินกิจการภายใต้การดูแลของธุรกิจนำเที่ยวกลุ่มเดียวหรือบริษัทเดียว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวถูกบังคับให้ใช้จ่ายใช้สอยในธุรกิจของตนหรือที่ตนเป็นผู้จัดหาให้เท่านั้น

โดยปกติเมื่อมีการขายโปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวในประเทศต้นทาง เช่น นักท่องเที่ยวจีนซื้อโปรแกรมเที่ยวประเทศไทยกับบริษัททัวร์จีน บริษัททัวร์จีนจะต้องส่งค่าใช้จ่ายในโปรแกรมการท่องเที่ยวเข้ามายังประเทศไทย เพื่อนำเงินดังกล่าวมาบริหารจัดการค่าอาหาร ค่าที่พักหรือโรงแรม และค่าเดินทางของนักท่องเที่ยวจีนที่จะเข้ามาภายในประเทศไทย แต่หากมีการผูกขาดทางการท่องเที่ยวที่ธุรกิจปลายทางเป็นกลุ่มเดียวกับบริษัทในจีนแล้ว บริษัททัวร์ในจีนก็จะไม่นำเงินค่าท่องเที่ยวดังกล่าวส่งเข้ามาในประเทศไทย เกิดเป็นปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญส่งผลเสียกับทรัพยากรของไทยที่ถูกใช้ไปโดยไม่มีผลตอบแทนใดให้กับประเทศไทยเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผูกขาดธุรกิจการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551
3. เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวในประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาเอกสาร (document research) ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการผูกขาดธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย

ผลการวิจัย

จากการเปิดเผยของ World Economic Forum ในรายงาน Travel & Tourism Competitiveness Report 2019 ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมาให้ข้อมูลว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 ถือเป็นอันดับที่ 31 ของโลก และเป็นอันดับที่ 3 ของกลุ่มประเทศในอาเซียน โดยเป็นรองจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และสหพันธรัฐมาเลเซีย จากการจัดอันดับทั้งสิ้น 140 ประเทศ จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นถือเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอย่างมาก โดยในปี 2561 สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 2.94 ล้านล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ออนไลน์, 2562)

ปัญหาทางการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเมื่อการประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจแบบผูกขาด ซึ่งหมายถึงบริษัทที่ดำเนินงานจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวที่สนใจจะเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยนั้นตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร เช่น ตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่กลับมีการจัดตั้งหรือประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย เช่น ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และร้านค้าในโปรแกรมการท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อบริษัทในจีนได้รับเงินค่าโปรแกรมการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวแล้วจะนำมาใช้จ่ายในกลุ่มกิจการของตนเอง จะเห็นได้ว่าจำนวนเงินดังกล่าวไม่ได้เข้ามาในประเทศไทยอย่างแท้จริง แต่ประเทศไทยกลับต้องเสียทรัพยากรในการกินเที่ยว หรือพักอาศัยไปด้วย

ธุรกิจนำเที่ยวจากต่างประเทศ เมื่อเปิดกิจการปลายทางต่าง ๆ เป็นของตัวเองจะนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ร้านค้าที่เป็นกลุ่มธุรกิจของตนหรือที่ตนสามารถควบคุมดูแลได้ และขายสินค้าในราคาสูงกว่าปกติให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว แล้วนำเงินส่วนต่างที่เกิดขึ้นไปบริหารจัดการร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรมของตนต่อไป แต่หากนักท่องเที่ยวไม่ใช้จ่ายตามที่คาดหวังไว้ก็จะทิ้งนักท่องเที่ยวหรืออาจบังคับให้นักท่องเที่ยวใช้จ่าย ซึ่งเป็นปัญหาทำให้ประเทศไทยเสียภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวได้ เช่น กรณีทัวร์ศูนย์เหรียญ หรือ Zero Dollar Tour ซึ่งหมายถึง คณะนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยวในประเทศตนในราคาต่ำกว่าต้นทุน จากนั้นบริษัทนำเที่ยวจะส่งคณะนักท่องเที่ยวนำเที่ยวในประเทศไทยโดยไม่จ่ายค่าธรรมเนียมการนำเที่ยวนั้นเอง (ทัวร์ศูนย์เหรียญ คืออะไร? ส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างไร, ออนไลน์, 2559)

จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยนั้น จะอยู่ภายใต้การดูแลและควบคุมตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ดังนี้

มาตรา 17 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งเป็นนิติบุคคลต้อง

(1) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบเป็นผู้มีสัญชาติไทย ถ้าเป็นบริษัทจำกัดหรือเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบจะต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และกรรมการของบริษัทเกินกึ่งหนึ่งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

(ข) กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16

(2) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 (2) (ค) (ง) หรือ (จ)

(ข) เป็นผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 (2) (ค) (ง) หรือ (จ) หรือซึ่งพ้นจากการเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตาม (2) (ก) มาแล้วยังไม่ถึงห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ค) มีผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นเกินร้อยละห้า ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 (2) (ค) (ง) หรือ (จ) หรือพ้นจากการเป็นกรรมการ หรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตาม (2) (ก) มาแล้วยังไม่ถึงห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ความใน (2) (ข) และ (ค) ไม่นำมาใช้บังคับกับผู้ซึ่งเคยเป็นหุ้นส่วน กรรมการ หรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคล ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นกับการกระทำของนิติบุคคลที่เป็นเหตุให้มีลักษณะต้องห้ามตาม (2) (ก)

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้นมีเพียงการกำหนดในเรื่องของสัญชาติไทย และกำหนดในเรื่องของการถือหุ้นเพื่อขออนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้เท่านั้น ซึ่งปัญหาคือ เกิดกรณีการถือหุ้นแทนชาวต่างชาติเพื่อประกอบธุรกิจ ทำให้เกิดความเสียหายกับธุรกิจนำเที่ยวในประเทศได้

ส่วนการประกอบธุรกิจอื่น เช่น ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และร้านค้าประเภทต่าง ๆ ชาวต่างชาติสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ ไม่ต้องห้ามตามกฎหมายประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่กำหนดประเภทของธุรกิจไว้ ดังนี้

1. ธุรกิจที่ควบคุม (restricted business) แบ่งเป็น 3 บัญชี ดังนี้

บัญชีหนึ่ง ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

บัญชีสอง ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความมั่นคงของประเทศ หรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว แม้จะมีการกำหนดให้ (17) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม เช่นนี้ ซึ่งเป็นธุรกิจที่คนต่างด้าวสามารถทำได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวก่อนเริ่มประกอบธุรกิจดังกล่าว และ

2. ธุรกิจไม่ใช่ธุรกิจควบคุม (non-restricted business) ที่คนต่างด้าวสามารถประกอบกิจการได้ คือ นอกเหนือจากธุรกิจที่ควบคุมดังกล่าวตามกลุ่มที่ 1

จะเห็นว่า ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม ร้านค้าซึ่งเป็นธุรกิจหรือกิจกรรมปลายทางที่อยู่ในโปรแกรมการท่องเที่ยวไม่ได้อยู่ในส่วนของธุรกิจควบคุม ทำให้คนต่างด้าวสามารถประกอบหรือมีหุ้นส่วนในกิจการประเภทดังกล่าวได้ จึงเป็นปัญหาต่อเนื่องจากการประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เกิดการผูกขาด ซึ่งมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ปัญหาของธุรกิจนำเที่ยวภายใต้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ไม่ควรควบคุมดูแลแต่เพียงตัวธุรกิจนำเที่ยวเท่านั้น แต่ควรควบคุมดูแลส่วนอื่นที่อยู่ในโปรแกรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวด้วย โดยต้องขออนุญาตอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

2. ต้องขึ้นทะเบียน ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม หรือร้านค้าซึ่งเป็นปลายทางการท่องเที่ยว ตามโปรแกรมการท่องเที่ยว จะทำให้ตรวจสอบได้ว่าเป็นการผูกขาดในธุรกิจนำเที่ยวหรือไม่ และมีการใช้จ่ายค่าอาหาร ค่าที่พักหรือโรงแรม หรือร้านค้าที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการผิดปกติหรือไม่ เพื่อป้องกันการเกิดทัวร์ศูนย์เหรียญ

3. ควรกระจายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น ร้านอาหาร ที่พักหรือโรงแรม และหรือร้านค้าที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการท่องเที่ยว จะทำให้กระจายรายได้ไปสู่ธุรกิจอื่นอย่างแท้จริง ไม่เกิดการผูกขาดในธุรกิจการท่องเที่ยว ไม่เกิดความเสียหายขึ้นกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และไม่เกิดความเสียหายกับนักท่องเที่ยว ลดการถูกบังคับให้ใช้จ่ายในร้านค้าสูงกว่าปกติ

อภิปรายผล

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต้องจดทะเบียนและได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 แต่ในปัจจุบันธุรกิจนำเที่ยวไม่เพียงแต่จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการจัดที่พัก ร้านอาหาร หรือแม้กระทั่งร้านค้าปลายทางซึ่งจะกำหนดไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ไม่ได้คำนึงถึงธุรกิจที่อยู่ในโปรแกรมท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ อีกทั้งกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวก็ไม่อยู่ในบัญชีต้องห้ามแต่อย่างใด ทำให้เกิดการผูกขาดในธุรกิจท่องเที่ยว และยังไปกว่านั้น หากกระบวนการผูกขาดดังกล่าวมาจากธุรกิจที่ชาวต่างชาติเป็นผู้บริหารจัดการทั้งหมด จะทำให้พัฒนาไปเป็นกรณีปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศได้

ข้อเสนอแนะ

ควรแก้ไขพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ให้มีการควบคุมดูแล ไม่ใช่แต่เพียงธุรกิจนำเที่ยวเท่านั้น แต่ควรเพิ่มเติมการดูแลที่พัก ร้านอาหาร ตลอดจนร้านค้าที่อยู่ในโปรแกรมท่องเที่ยวดังกล่าวให้อยู่ในความควบคุมด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาดการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ เพื่อกระจายรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวไปสู่ชุมชนอย่างแท้จริง ลดปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญในอนาคต

บรรณานุกรม

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). **สรุปขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยปี พ.ศ. 2562** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.mots.go.th/download/article/article_20190925130927.pdf [2563, 20 กุมภาพันธ์].
- ทัวร์ศูนย์เหรียญ คืออะไร? ส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างไร** (ออนไลน์). (2559). เข้าถึงได้จาก: <https://smartfinder.asia/-zero-dollar-tour/> [2563, 20 กุมภาพันธ์].
- เปรม ถาวรประภาสวัสดิ์. (2561). **ทัวร์ศูนย์เหรียญ ปัญหาของการท่องเที่ยวไทย** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2561/hi2561-078.pdf> [2563, 20 กุมภาพันธ์].
- โยธิน อินทรประสงค์. (2560). **กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542** (ออนไลน์). (2542). เข้าถึงได้จาก: <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A1102/%A1102-20-9999-update.pdf> [2563, 20 กุมภาพันธ์].
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551** (ออนไลน์). (2551). เข้าถึงได้จาก: <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%B808/%B808-20-9998-update.htm> [2563, 20 กุมภาพันธ์].